

Cyd-bwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru– Cynllun Archwilio 2026

Dyddiad cyhoeddi: Mai 2026

Cynnwys

Cyflwyniad	4
Ein nodau a'n huchelgeisiau	5
Gwaith archwilio ariannol	6
Gwaith archwilio perfformiad	14
Swyddogaethau archwilio statudol eraill	17
Ffi archwilio	18
Tîm archwilio	20
Ansawdd archwilio	22
Rhagor o wybodaeth	23

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Nid yw'r Archwilydd Cyffredinol, Swyddfa Archwilio Cymru na staff Swyddfa Archwilio Cymru'n derbyn unrhyw atebolrwydd mewn perthynas ag unrhyw ddibyniaeth ar y ddogfen hon neu ddefnydd arall ohoni gan unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog neu gyflogai arall yn eu cymhwyster unigol, neu unrhyw ddefnydd gan unrhyw drydydd parti.

I gael rhagor o wybodaeth, neu os oes arnoch angen unrhyw un neu rai o'n cyhoeddiadau mewn fformat a/neu iaith arall, cysylltwch â ni dros y ffôn ar 029 2032 0500, neu drwy anfon neges e-bost i post@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Cyflwyniad

Adrian Crompton

Archwilydd
Cyffredinol Cymru

Mae fy nhîm archwilio wedi datblygu'r Cynllun gan ddilyn proses gynllunio strwythuredig a seiliedig-ar-risg, a fydd yn parhau trwy gydol yr archwiliad. Mae fy [Nghod Ymarfer Archwilio](#) yn darparu rhagor o fanylion ynglŷn â sut y dylai fy swyddogaeth archwilio a rhai swyddogaethau penodol eraill gael eu cyflawni gan fy archwilwyr.

Wrth graidd ein holl waith mae ein hymrwymiad i gynnal y safonau uchaf o ran uniondeb proffesiynol, gwrthrychedd, annibyniaeth ac ansawdd archwilio. Mae ein model tair llinell sicrwydd (tudalen 22) yn nodi sut y byddwn yn sicrhau bod y safonau ansawdd hynny'n cael eu

cyrraedd. Mae ein [hadroddiad ansawdd blynyddol](#) diweddaraf yn darparu rhagor o wybodaeth am ein trefniadau ansawdd archwilio.

Bydd fy nhîm archwilio'n gweithio'n adeiladol gyda'ch staff i ddeall y materion yr ydych yn eu hwynebu, sicrhau bod y broses archwilio'n gweithredu mor esmwyth â phosibl, a darparu mewnwelediadau gwerthfawr ynglŷn ag unrhyw feysydd ar gyfer gwella.

Mae fy rhaglen o waith archwilio perfformiad lleol, fel a amlinellir yn y Cynllun hwn, yn eistedd ochr yn ochr â [gwaith archwilio cenedlaethol](#) arall a all gynnwys gwaith sy'n ymwneud â'ch sefydliad chi. Gall gwaith archwilio perfformiad lleol oleuo adroddiadau cenedlaethol ehangach hefyd.

Os bydd gennych unrhyw gwestiynau ynglŷn â'ch archwiliad bydd fy nhîm archwilio'n hapus i'w trafod gyda chi. Byddant hefyd yn rhoi diweddariadau rheolaidd ichi wrth i'r gwaith fynd rhagddo.

Ein nodau a'n huchelgeisiau

Ein diben

Rhoi sicrwydd i bobl bod arian cyhoeddus yn cael ei reoli'n dda

Esbonio sut mae'r arian hwnnw'n cael ei wario

Ysbrydoli'r sector cyhoeddus i wella

Ein gweledigaeth

Manteisio'n llawn ar ein safbwynt, ein harbenigedd a'n dyfnder unigryw ar fewnwelediad

Cryfhau ein safle fel llais awdurdodol, dibynadwy ac annibynnol

Cynyddu ein hamlygrwydd, dylanwad a pherthnasedd

Bod yn sefydliad sy'n esiampl ar gyfer y sector cyhoeddus yng Nghymru a thu hwnt

Ein meysydd ffocws

Rhaglen archwilio strategol, ddeinamig o ansawdd uchel

Dull wedi'i dargedu ac sy'n cael effaith ar gyfathrebu a dylanwadu

Diwylliant a model gweithredu sy'n ein galluogi i ffynnu

Gallwch gael gwybod mwy am Archwilio Cymru yn ein [Cynllun Blynyddol 2025-26](#) a hefyd Ein [Strategaeth 2022-27](#).

Gwaith archwilio ariannol

Archwilio'r datganiadau ariannol

Mae'n ofynnol i mi gyhoeddi adroddiad ar eich datganiadau ariannol chi sy'n cynnwys barn ynglŷn â'u 'cywirdeb a thegwch' a'u paratoi'n briodol yn unol â safonau cyfrifyddu a gofynion cyfreithiol.

Byddaf hefyd yn cyflwyno adroddiad drwy eithriad ar nifer o faterion a nodir mewn mwy o fanylder yn ein [Datganiad o Gyfrifoldebau](#).

Mae gennyf hefyd gyfrifoldeb am ymateb i gwestiynau am y cyfrifon a gwrthwynebiadau iddynt gan etholwyr lleol (bydd ffioedd ychwanegol yn cael eu codi am y gwaith hwn, os yw'n angenrheidiol).

Ni osodwyd unrhyw gyfyngiadau arnaf wrth gynllunio cwmpas yr archwiliad hwn.

Perthnasedd y datganiadau ariannol

Nid wyf yn ceisio cael sicrwydd llwyr ynghylch cywirdeb a thegwch y datganiadau ariannol a'r nodiadau cysylltiedig ond rwy'n mabwysiadu cysyniad perthnasedd. Fy nod yw adnabod a chywiro camddatganiadau perthnasol, hynny yw, y rhai a allai beri i'r sawl sy'n darllen y cyfrifon gael ei gamarwain. Mae perthnasedd yn gymwys nid dim ond i gamddatganiadau ariannol, ond hefyd i ofynion datgelu ac ymlyniad wrth y fframwaith cyfrifyddu perthnasol a'r gyfraith.

Rwy'n pennu perthnasedd cynllunio a pherfformiad er mwyn:

- pennu'r lefel o gamddatganiad a allai beri i ddefnyddiwr y cyfrifon gael ei gamarwain;
- rhoi cymorth i bennu cwmpas ein dull archwilio a phroffion archwilio canlyniadol;
- pennu meintiau samplau;
- asesu effaith camddatganiadau hysbys a thebygol yn y datganiadau ariannol; a

- hysbysu'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynghylch unrhyw gamddatganiadau heb eu haddasu uwchlaw lefel ddibwys, ein trothwy hysbysu.

Caiff y lefelau sy'n peri i mi farnu bod camddatganiadau o'r fath yn berthnasol eu nodi isod.

Perthnasedd cynllunio

2% o wariant gros yw hyn yn seiliedig ar ddatganiadau ariannol archwiliedig y Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru (BUEGC) 2024/25.

£271,000

Trothwy hysbysu (dibwys)

lefel perthnasedd o 5% yw hyn.

£14,000

Gan mai dyma'r flwyddyn gyntaf o gyfrifon llawn ar gyfer CBC Gogledd Cymru, mae'r lefel perthnasedd wedi'i phennu ar sail dros dro gan ddefnyddio gwariant gros y flwyddyn flaenorol y BUEGC, gan ddisgwyl y bydd hyn yn cynrychioli cyfran sylweddol o weithgarwch ariannol y CBC Gogledd Cymru. Caiff y lefelau perthnasedd eu hadolygu ar ôl derbyn y cyfrifon drafft.

Ceir rhai meysydd o fewn y cyfrifon a allai fod yn bwysicach i ddefnyddiwr y cyfrifon, ac rydym wedi pennu lefel perthnasedd is ar gyfer y rhain:

Cydnabyddiaeth ariannol uwch swyddogion

£1,000

Datgeliadau partïon cysylltiedig

£10,000

Bydd fy nhîm archwilio'n asesu lefelau perthnasedd trwy gydol yr archwiliad.

Risgiau arwyddocaol mewn perthynas â'r datganiadau ariannol

Mae risgiau arwyddocaol yn golygu risgiau o gamddatganiad perthnasol a adnabuwyd y mae'r asesiad o risg gynhenid ar eu cyfer yn agos at ben uchaf y sbectrwm risg gynhenid neu'r rhai sydd i'w trin fel risg arwyddocaol yn unol â gofynion Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (ISAs) eraill. Mae'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio'n ei gwneud yn ofynnol i ni roi mwy o sylw i'r risgiau arwyddocaol hyn.

Risg o wrthwneud gan reolwyr

Mae'r risg y gallai rheolwyr wrthwneud rheolaethau'n bresennol ym mhob endid. O ystyried y ffordd anrhagweladwy y gallai gwrthwneud o'r fath ddigwydd, tybir bod hon yn risg arwyddocaol [ISA 240.32-33].

Ein hymateb arfaethedig

Bydd fy nhîm archwilio yn:

- profi priodoldeb cofnodion dyddlyfr ac addasiadau eraill a wnaed wrth baratoi'r datganiadau ariannol;
- adolygu amcangyfrifon cyfrifyddu ar gyfer gwyrdueddiadau; a
- gwerthuso'r sail resymegol ar gyfer unrhyw drafodiadau arwyddocaol y tu allan i gwrs arferol busnes.

Pontio i Gyd-bwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru

Ym mis Mehefin 2022, cymerodd CBC Gogledd Cymru ei swyddogaethau, gyda threfniadau blaenorol y BUEGC yn trosglwyddo iddo ar 1 Ebrill 2025. Mae'r newid hwn yn ei gwneud yn ofynnol i'r cyfrifon gynnwys datgeliadau ychwanegol ac adlewyrchu trosglwyddo balansau a data o'r corff blaenorol.

O ganlyniad, mae risg uwch na fydd gofynion adrodd yn cael eu cydymffurfio'n llawn, neu na fydd trosglwyddo gwybodaeth yn cael ei gyflawni'n gyflawn, neu na fydd y wybodaeth wedi'i chwblhau'n gywir. Os na chaiff hyn ei reoli'n briodol, gallai arwain at gamddatganiadau perthnasol yn y datganiadau ariannol.

Ein hymateb arfaethedig

Bydd fy nhîm archwilio yn:

- ymgysylltu â swyddogion cyllid yn ystod y broses o baratoi'r cyfrifon i drafod newidiadau arfaethedig i ofynion datgelu;
- asesu pob datgeliad yn erbyn Cod CIPFA a'r Rhestr Wirio Datgeliadau i nodi unrhyw ofynion sydd ar goll neu'n anghywir;
- cynnal profion manwl ar ddatgeliadau newydd i gadarnhau eu bod yn gyflawn a bod y driniaeth gyfrifyddu sylfaenol yn gywir; ac
- archwilio balansau agoriadol cyfrifon y CBC Corfforedig Gogledd Cymru, gan gynnwys adolygiad o'r gweithdrefnau ar gyfer trosglwyddo balansau o drefniadau blaenorol y BUEGC.

Meysydd eraill y bydd ffocws arnynt

Rwy'n nodi isod risgiau eraill o gamddatganiad perthnasol a adnabuwyd sydd, er na phenderfynwyd eu bod yn risgiau arwyddocaol fel uchod, yn rhai yr hoffwn eu dwyn i'ch sylw.

Prisio rhwymedigaeth/gwarged net y gronfa bensiwn

Mae rhwymedigaeth/gwarged cronfa bensiwn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS) fel y'i hadlewyrchir yn y datganiadau ariannol yn amcangyfrif perthnasol.

Mae natur yr amcangyfrif hwn yn golygu bod llawer iawn o ansicrwydd amcangyfrif yn perthyn iddo, gan ei fod yn sensitif i addasiadau bychain yn y tybiaethau a ddefnyddiwyd wrth ei gyfrifo.

Mae effaith amodau economaidd, yn enwedig lefelau cyfraddau llog, hefyd yn cael effaith sylweddol ar y rhwymedigaeth/gwarged.

Cynhaliwyd prisiad teirblynyddol o'r cynllun ar 31 Mawrth 2025, a fydd yn effeithio ar ddatgeliadau yn natganiadau ariannol CBC Gogledd Cymru, am y tro cyntaf ym mlwyddyn ariannol 2025-26.

Ceir risg felly bod y rhwymedigaeth/gwarged wedi ei gamddatgan yn berthnasol.

Ein hymateb arfaethedig

Bydd fy nhîm archwilio:

- yn gwerthuso'r cyfarwyddiadau a roddwyd gan y rheolwyr i'w harbenigwyr rheoli (actiwari) ar gyfer yr amcangyfrif hwn a chwmpas gwaith yr actiwari;
- yn asesu cymhwysedd, galluoedd a gwrthrychedd yr actiwari a wnaeth y prisiadau;
- yn asesu cywirdeb a chyflawnder yr wybodaeth a ddarparwyd gan y CBC Gogledd Cymru ar gyfer yr actiwari i amcangyfrif y rhwymedigaeth;
- yn profi cywirdeb rhwymedigaeth net a datgeliadau'r gronfa bensiw yn y datganiadau ariannol gyda'r adroddiad actiwaraidd gan yr actiwari;
- yn asesu rhesymoldeb y tybiaethau a wnaed gan yr actiwari trwy adolygu adroddiad yr actiwari ymgynghorol (arbenigwr yr archwilydd) a chyflawni unrhyw weithdrefnau ychwanegol sy'n ofynnol; ac
- yn cynnal rhaglen o waith i ddarparu sicrwydd ynghylch y data a ddefnyddiwyd gan yr actiwari i gynnal y prisiad teirblynyddol.

Cydnabyddiaeth ariannol uwch swyddogion

Mae cydnabyddiaeth ariannol a delir i uwch swyddogion o ddiddordeb mawr ac yn berthnasol o ran ei natur.

Mae risg, yn dilyn trosglwyddo'r BUEGC i CBC Gogledd Cymru, na fydd strwythur yr uwch swyddogion yn cael ei ddatgelu'n llawn nac yn briodol yn y datganiadau ariannol.

Felly, ceir risg y gallai gwallau gwerth isel hyd yn oed yn y datgeliad arwain at gamddatganiad perthnasol.

Ein hymateb arfaethedig

Bydd fy nhîm archwilio:

- yn deall strwythur y tîm uwch reolwyr sydd ar waith yn ystod 2025-26;
- yn sicrhau bod y gydnabyddiaeth ariannol a ddatgelwyd yn gyson â thystiolaeth ategol;

- yn sicrhau bod symiau a dalwyd yn gyson â'r rhai a gymeradwywyd gan y CBC Gogledd Cymru; ac
- yn sicrhau bod datgeliadau'n gyflawn yn seiliedig ar wybodaeth y tîm ac wedi eu paratoi yn unol â'r gofynion.

Datgeliadau partïon cysylltiedig

Rhaid i'r datganiadau ariannol ddatgelu unrhyw berthnasoedd partïon cysylltiedig ynghyd â'r trafodiadau a'r balansau rhwng CBC Gogledd Cymru a'r corff/parti arall.

Mae gan CBC Gogledd Cymru nifer o berthnasoedd y gellid ystyried eu bod yn barti cysylltiedig. Mae llawer yn dra hysbys, er enghraifft Llywodraeth Cymru fel cyllidwr.

Fodd bynnag, lle cyfyd perthnasoedd partïon cysylltiedig trwy berthnasoedd swyddogion neu aelodau unigol, mae'n debygol y bydd llai o dryloywder ynglŷn â'r perthnasoedd hyn. Mae'r trafodiadau hyn yn rhai o ddiddordeb mawr ac ystyrir eu bod yn berthnasol o ran eu natur.

Ceir risg o gamddatganiad perthnasol oherwydd datgeliadau anghyflawn neu anghywir, hyd yn oed lle mae gwerth y rhain yn gymharol fach.

Ein hymateb arfaethedig

Bydd fy nhîm archwilio:

- yn adolygu proses ar gyfer adnabod perthnasoedd partïon cysylltiedig a thrafodion a balansau cysylltiedig;
- yn cyflawni gweithdrefnau i gadarnhau cyflawnder perthnasoedd partïon cysylltiedig; ac
- yn sicrhau bod datgeliadau'n gyflawn, yn gywir, yn gyson â thystiolaeth ac yn unol â'r Cod Llywodraeth Leol.

Prydlesi

Gan mai dyma'r flwyddyn gyntaf o gyfrifon llawn ar gyfer datganiadau ariannol CBC Gogledd Cymru yn dilyn trosglwyddo'r BUEGC ar 1 Ebrill 2025, mae risg nad yw trefniadau les wedi'u nodi'n llawn na'u hasesu'n briodol o dan ofynion safon ddiwygiedig SAAR 16 'Cyfrifyddu am Prydlesi' (SAAR16). Gall contractau sy'n cynnwys prydlesi gael eu hepgor neu eu dosbarthu'n anghywir. Gallai hyn arwain at gamddatganiad perthnasol

oherwydd cydnabyddiaeth, mesur a datgelu anghyflawn neu anghywir, o asedau hawl i ddefnyddio a rhwymedigaethau les cyfatebol yn y datganiadau ariannol.

Ein hymateb arfaethedig

Bydd fy nhîm archwilio:

- cael dealltwriaeth o broses y rheolwyr ar gyfer adnabod prydles;
- adolygu papurau gwaith CBC Gogledd Cymru i sicrhau bod pob prydles sy'n dod o fewn SAAR16 wedi'i chynnwys yn y cyfrifiadau;
- profi sampl o gyfrifiadau asedau a rhwymedigaeth i sicrhau bod y rhagdybiaethau'n rhesymol, a bod cyfrifiadau wedi'u paratoi'n gywir; a
- chadarnhau bod gwerthoedd asedau a rhwymedigaeth wedi'u cyfrif yn gywir a'u datgelu yn y datganiadau ariannol.

Cydnabod Trefniant Cydweithredol Newydd

Aeth CBC Gogledd Cymru i drefniant cydweithredol newydd gyda Llywodraeth Cymru ar gyfer datblygu prosiect, lle mae Llywodraeth Cymru yn darparu tir, ac mae CBG Gogledd Cymru yn darparu cyllid.

Gan nad yw CBC Gogledd Cymru yn ymgymryd â'r math hwn o drefniant ar hyn o bryd, mae risg nad yw wedi'i asesu a'i gyfrifo yn briodol yn unol â'r safonau cyfrifyddu perthnasol. Gall hyn arwain at gydnabod, dosbarthu neu ddatgelu asedau, rhwymedigaethau neu fuddiannau yn y trefniant yn anghywir o fewn y datganiadau ariannol.

Ein hymateb arfaethedig

Bydd fy nhîm archwilio:

- cael ac adolygu'r cytundeb ffurfiol ar gyfer y prosiect i ddeall rolau, cyfrifoldebau a hawliau pob parti;
- asesu a yw'r trefniant yn bodloni'r diffiniad o fenter ar y cyd o dan y fframwaith cyfrifyddu perthnasol;
- asesu sut y dylid cydnabod unrhyw ased, rhwymedigaeth neu fuddiant yn y prosiect; a
- gwirio cyfrifiadau a data ategol ar gyfer unrhyw symiau a gydnabyddir.

Amserlen archwilio'r datganiadau ariannol

Isod ceir amserlen sy'n dangos camau allweddol yr archwiliad a'n canlyniadau archwilio allweddol y byddwn yn eu darparu ar eich cyfer.

Arddangosyn 1: Amserlen archwilio'r datganiadau ariannol

Cynllunio	Cyfarfod cynllunio Gweithdrefnau asesu risg lefel uchel Asesu'r risg o dwyll Cynllunio amcangyfrifon cyfrifyddu Asesu risg yn yr amgylchedd TG Ffi archwilio ddangosol Cynllun Archwilio
Mawrth i Mai 2026	
Gwaith maes	Diweddarau'r asesiad risg Archwiliad o'r datganiadau ariannol gan gynnwys yr adroddiad naratif a'r datganiad llywodraethu blynyddol Cwblhau profion archwilio Gwerthuso'r canfyddiadau archwilio Cyfarfod cau'r archwiliad
Gorffennaf i Fedi 2026	
Adrodd	Adroddiad ar yr Archwiliad o'r Cyfrifon Argymhellion ar gyfer gwella Cyflwyno'r canfyddiadau i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu Ardystio gan yr Archwilydd Cyffredinol
Medi 2026	
Ôl-ardystio	Crynodeb Archwilio Blynyddol Dysgu ar ôl y prosiect

Gwaith archwilio perfformiad

Trefniadau priodol

Fel a nodir yn y Cod Ymarfer Archwilio, rhaid i mi fy argyhoeddi fy hun bod CBC Gogledd Cymru wedi gwneud trefniadau priodol i sicrhau darbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd o ran y modd y mae'n defnyddio adnoddau ('gwerth am arian'), a llunio casgliadau yn unol â hynny.

Rwy'n gwneud hyn trwy gynnal rhaglen briodol o waith archwilio perfformiad bob blwyddyn. Rwy'n seilio fy rhaglen waith ar asesiad o risgiau nad oes gan CBC Gogledd Cymru a'r sector Llywodraeth Leol ehangach yng Nghymru'r trefniadau priodol, gyda'r gwaith yn canolbwyntio fel arfer ar y meysydd lle ceir y risg fwyaf.

Wrth ddylunio'r rhaglen, rhaid i'm harchwilwyr fod wedi ystyried trefniadau ar lefel gorfforaethol ac ar lefel gwasanaethau, gan gynnwys:

- Cynllunio strategol
- Rheoli asedau
- Cynllunio ariannol
- Gweithio ar y cyd
- Rheoli perfformiad a risg
- Llywodraethu cyffredinol
- Cynllunio'r gweithlu

Bydd fy archwilwyr hefyd wedi ystyried gwaith perthnasol sy'n cael ei wneud neu ei gynllunio gan gyrff archwilio, rheoleiddio ac arolygu eraill yn CBC Gogledd Cymru.

Rwy'n gwneud fy ngwaith archwilio perfformiad gan ddefnyddio'r safon ISSAI 3000 a ddatblygwyd gan Sefydliad Rhyngwladol y Sefydliadau Archwilio Goruchaf (INTOSAI). Sefydliad ymbarél byd-eang ar gyfer y gymuned archwilio perfformiad yw INTOSAI. Corff anllywodraethol ydyw a

chanddo statws ymgynghorol arbennig gyda Chyngor Economaidd a Chymdeithasol (ECOSOC) y Cenhedloedd Unedig.

Llesiant cenedlaethau'r dyfodol

Mae Adran 15 Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (y Ddeddf) yn ei gwneud yn ofynnol i mi gynnal archwiliadau o gyrff cyhoeddus at ddibenion asesu i ba raddau y mae corff wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu amcanion llesiant a chymryd camau i gyflawni'r amcanion hynny.

Diffinnir yr **egwyddor datblygu cynaliadwy** fel ymddwyn mewn modd...

...sy'n ceisio sicrhau bod anghenion y presennol yn cael eu diwallu heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion eu hunain.

I wneud hyn, mae'n rhaid iddynt ystyried y **'pum dull o weithio'**.

Hirdymor

Atal

Integreiddio

Cydweithio

Cynnwys

Rhaid i mi gynnal yr archwiliadau hyn ym mhob corff cyhoeddus a gwmpesir gan y Ddeddf o leiaf unwaith yn ystod cyfnod penodedig.

Gallai'r rhain fod yn archwiliadau unigol fel rhan o'm rhaglen archwilio perfformiad. Fodd bynnag, lle y bo'n berthnasol ac yn briodol gwneud hynny, bydd fy archwilwyr yn integreiddio'r gwaith sy'n ofynnol fel rhan o waith archwilio perfformiad arall sydd yn yr arfaeth ar gyfer CBC Gogledd Cymru. Bydd fy archwilwyr yn parhau i ymgysylltu'n agos â Swyddfa Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru i helpu i gydlynu ein priod weithgareddau.

Gwaith archwilio perfformiad arfaethedig 2025-26

Rwy'n nodi isod fanylion fy ngwaith archwilio perfformiad i gyflawni fy nyletswyddau ar gyfer 2025-26.

Cynllunio Trafnidiaeth Rhanbarthol

Yr amcan ar gyfer yr archwiliad hwn yw asesu a yw CBC Gogledd Cymru wedi rhoi trefniadau effeithiol ar waith i gyflawni ei ddyletswyddau cynllunio trafndiaeth ranbarthol statudol a darparu gwerth am arian. Bydd yr archwiliad yn canolbwyntio ar a yw ei drefniadau cynllunio, adnoddau a rheoli perfformiad yn gweithredu fel y bwriadwyd.

Gwaith archwilio perfformiad arfaethedig 2026-27

Yn y cynllun hwn byddaf hefyd yn nodi isod fanylion fy ngwaith archwilio perfformiad i gyflawni fy nyletswyddau ar gyfer 2026-27. Ochr yn ochr â'm gwaith byddaf yn cynnal asesiad risg ehangach i gwmpasu'r holl drefniadau arwyddocaol i gynllunio rhaglenni gwaith yn y dyfodol yn CBC Gogledd Cymru.

Cynllun Datblygu Strategol

Fy amcan ar gyfer yr archwiliad hwn yw asesu a yw CBC Gogledd Cymru wedi rhoi trefniadau effeithiol ar waith i gyflawni ei ddyletswyddau cynllun datblygu strategol statudol a darparu gwerth am arian. Bydd yr archwiliad yn canolbwyntio ar a yw ei drefniadau cynllunio, adnoddau a rheoli perfformiad yn gweithredu fel y bwriadwyd.

Amseriad Gwaith Archwilio Perfformiad

Bydd fy nhîm yn gweithio gyda swyddogion yn CBC Gogledd Cymru i drefnu'r amserlenni penodol ar gyfer y prosiectau unigol a bydd gwybodaeth yn cael ei chyfleu'n rheolaidd trwy ein rhaglen waith a'n amserlen a'n diweddariad canol blwyddyn dilynol. Mae fy archwilwyr yn anelu at gwblhau'r gwaith archwilio a nodir yn y cynllun hwn yn sylweddol erbyn diwedd mis Mehefin 2027.

Swyddogaethau archwilio statudol eraill

Yn ogystal â'r archwiliad o'r cyfrifon, mae gennyf gyfrifoldebau statudol i gael cwestiynau ynghylch y cyfrifon a gwrthwynebiadau iddynt gan etholwyr lleol. Mae Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 yn nodi'r cyfrifoldebau hyn:

- Adran 30 Edrych ar ddogfennau a chwestiynau mewn archwiliad; ac
- Adran 31 Hawl i gyflwyno gwrthwynebiadau mewn archwiliad.

Gan bod y gwaith hwn yn adweithiol, nid wyf wedi gwneud unrhyw lwfans yn y ffi isod. Os byddaf yn cael cwestiynau a gwrthwynebiadau, bydd fy archwilwyr yn trafod yr effaith bosibl ar ffioedd archwilio gyda'r Swyddog Cyllid Statudol y CBC.

Ffi archwilio

Ym mis Ionawr 2026, fe gyhoeddom ni ein [Cynllun Ffioedd 2026-27](#).

Mae'r ffi wirioneddol y bydd unrhyw gorff unigol a archwilir yn ei thalu'n dibynnu nid dim ond ar gyfraddau ein ffioedd ond ar swm y gwaith a'r cymysgedd o sgiliau sy'n ofynnol. Nid yw'r ddeddfwriaeth yn caniatáu i ffioedd fod yn fwy na chost lawn cyflawni'r gwaith archwilio. Isod, rwy'n nodi ein ffi amcangyfrifedig i gwblhau'r archwiliadau.

Bydd cynllunio'n digwydd yn barhaus, ac efallai y bydd newidiadau i'm rhaglen o waith archwilio, ac felly fy ffi, yn ofynnol os bydd unrhyw risgiau newydd allweddol yn dod i'r amlwg. Ni fyddaf yn gwneud unrhyw newidiadau heb i'm harchwilwyr fod wedi eu trafod gyda'r Swyddog Cyllid Statudol y CBC yn gyntaf. Mae **Arddangosyn 2** yn nodi dadansoddiad pellach o'r ffi archwilio a amcangyfrifir ar eich cyfer.

Gan mai dyma'r flwyddyn gyntaf y mae angen archwiliad llawn, nid oes unrhyw gostau cymharol wedi'u cynnwys. Mewn blwyddyn nodweddiadol, cyhoeddir y cynllun archwilio perfformiad yn rhagolygol ar gyfer y flwyddyn sydd i ddod (2026-27). Fodd bynnag, roedd angen i mi hefyd gwblhau gwaith archwilio perfformiad i gyflawni fy nyletswyddau ar gyfer 2025-26. Y ffi amcangyfrifedig ar gyfer 2025-26 yw £20,000. Mae'r ffi amcangyfrifedig ar gyfer 2026-27 yn uwch, gan adlewyrchu'r angen i gynnal asesiad risg ehangach sy'n cwmpasu'r holl drefniadau arwyddocaol fel rhan o'n rhaglen waith.

Rwy'n seilio fy ffi archwilio ar y tybiaethau canlynol:

- Bod y canlyniadau archwilio y cytunwyd arnynt yn nodi'r gofynion disgwylidig o ran papurau gwaith i ategu'r datganiadau ariannol ac yn cynnwys graddfeydd amser a chyfrifoldebau.
- Bod gofynion archwilio fy mhrosiectau archwilio perfformiad unigol yn cael eu hateb gan y corff a archwilir, neu fod trefniadau eraill addas yn cael eu rhoi ar waith sy'n bodloni anghenion fy nhîm archwilio.
- Nad oes unrhyw faterion arwyddocaol, heblaw fel a grynhoir yn y cynllun hwn, yn cael eu hadnabod yn ystod yr archwiliad.

Arddangosyn 2: Dadansoddiad o'm ffi archwilio amcangyfrifedig ar gyfer 2026

Ffi amcangyfrifedig ar gyfer 2026 (£)¹

Archwilio'r datganiadau ariannol ²	Gwaith archwilio perfformiad ³
£34,832	£35,000
Cyfanswm y ffi: £69,832	

¹ Nid yw'r ffioedd a ddangosir yn y ddogfen hon yn cynnwys TAW.

² Yn daladwy rhwng mis Tachwedd 2025 a mis Hydref 2026

³ Yn daladwy rhwng mis Ebrill 2026 a mis Mawrth 2027.

Tîm archwilio

Bydd fy nhîm archwilio'n parhau i weithio ac ymgysylltu o bell gan ddefnyddio technoleg, ond bydd peth gwaith ar safleoedd lle y bo'n briodol gwneud hynny.

Mae gan gyrff a archwilir gyfrifoldeb i sicrhau diogelwch a llesiant staff Archwilio Cymru pan ydynt yn eich mangreoedd.

Caiff prif aelodau fy nhîm, ynghyd â'u manylion cyswllt, eu crynhoi yn **Arddangosyn 3**.

Arddangosyn 3: Fy nhîm archwilio lleol

Cyfarwyddwr Ymgysylltu

Matthew Edwards
matthew.edwards@archwilio.cymru

Archwilio Ariannol

Arweinydd Ymgysylltu

Matthew Edwards
matthew.edwards@archwilio.cymru

Archwilio Perfformiad

Gary Emery
gary.emery@archwilio.cymru

Rheolwr Archwilio

Yvonne Thomas
yvonne.thomas@archwilio.cymru

Carwyn Rees
carwyn.rees@archwilio.cymru

Arweinydd Archwilio

Sara Leahy
sara.leahy@archwilio.cymru

Uwch Archwilydd

Siwan Glyn
siwan.glyn@archwilio.cymru

Mae un bygythiad i annibyniaeth y mae angen i mi ei dynnu i'ch sylw, yn ymwneud â'r Rheolwr Archwilio sy'n adnabod aelod o Fwrdd Portffolio CBC Gogledd Cymru. Nid yw rôl y Rheolwr Archwilio yn gofyn am unrhyw gyswilt uniongyrchol â'r aelod y tu allan i gyfarfodydd y pwyllgor, a bydd mesurau diogelwch priodol yn cael eu gweithredu i reoli unrhyw wrthdaro posibl. Ar wahân i hyn, gallaf gadarnhau bod holl aelodau eraill fy nhîm yn annibynnol ar o Fwrdd Portffolio CBC Gogledd Cymru.

Ansawdd archwilio

Mae ein hymrwymiad i ansawdd archwilio yn Archwilio Cymru'n un llwyr. Rydym ni'n credu bod a wnelo ansawdd archwilio â chael pethau'n iawn y tro cyntaf.

Rydym yn defnyddio model tair llinell sicrwydd i ddangos sut yr ydym yn cyflawni hyn. Rydym wedi sefydlu Pwyllgor Ansawdd Archwilio i gydlynu a goruchwyllo'r trefniadau hynny. Creffir yn annibynnol ar ein gwaith gan Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr ac mae Cadeirydd ein Bwrdd yn gweithredu fel dolen gyswllt i'n Bwrdd ar ansawdd archwilio. I gael rhagor o wybodaeth gweler ein [Hadroddiad Ansawdd Archwilio](#).

Ein Pobl

- Dewis y tîm cywir
- Defnyddio arbenigwyr
- - Goruchwyliaeth ac adolygu

Trefniadau ar gyfer sicrhau ansawdd archwilio Dewis y tîm cywir

- Platform archwilio
- Moeseg
- Canllawiau
- Diwylliant
- Dysgu a datblygu
- Arweinyddiaeth
- Cymorth technegol

Sicrwydd annibynnol

- Adolygiadau Ansawdd Allanol
- Adolygiadau â thema
- Adolygiadau oer
- Dadansoddiad o wraidd y problem
- Adolygiad gan gymheiriaid
- Pwyllgor Ansawdd Archwilio
- Monitro allanol

Rhagor o wybodaeth

Mae gan Archwilio Cymru ystod o adnoddau i roi cymorth i graffu ar gyrff cyhoeddus Cymru, ac i'w cynorthwyo i barhau i wella'r gwasanaethau y maent yn eu darparu i bobl Cymru.

Ewch at ein gwefan i ganfod:

Ein cyhoeddiadau sy'n cwmpasu ein gwaith archwilio mewn cyrff cyhoeddus.

Gwybodaeth am ein gwaith sydd ar ddod a'n blaenraglen waith ar gyfer archwilio perfformiad.

Offer data i'ch helpu i gael dealltwriaeth well am dueddiadau mewn gwariant cyhoeddus.

Manylion ein gwaith a'n digwyddiadau Arfer Da gan gynnwys rhannu arfer a mewnwleidiadau sy'n dod i'r amlwg o'n gwaith archwilio.

Ein cylchlythyr sy'n darparu diweddariadau rheolaidd i chi ar ein gwaith archwilio gwasanaethau cyhoeddus, arfer da, a digwyddiadau.

Archwilio Cymru

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

